

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2026 m. balandžio 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teismų bendradarbiavimas civilinėse ir komercinėse bylose – Jurisdikcija ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – Specialioji jurisdikcija – 8 straipsnio 1 punktas – Keli atsakovai – „Taip glaudžiai susiję“ reikalavimai, kad tikslinga juos nagrinėti ir dėl jų spręsti kartu – Sąvoka „taip glaudžiai susiję“ – Sąvoka „atsakovas, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas“ – SESV 101 straipsnio pažeidimas – Direktyva 2014/104/ES – Kartelio sukeltos žalos atlyginimas – Įmonės sąvoka – Patronuojančiosios bendrovės ir patronuojamosios bendrovės atsakomybė – Komisijos sprendimas – Nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimas – Už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų atsiradusi žala“

Sujungtose bylose C-672/23 ir C-673/23

dėl *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas, Nyderlandai) 2023 m. rugsėjo 19 d. sprendimų, kuriuos Teisingumo Teismas gavo 2023 m. lapkričio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain,

GCC Interconnection Authority,

Kuwait Ministry of Electricity and Water,

Oman Electricity Transmission Company SAOC

prieš

Prysmian Netherlands BV,

Draka Holding BV,

Prysmian Cavi e Sistemi Srl,

Pirelli & C SpA,

Prysmian SpA,

The Goldman Sachs Group Inc.,

* Proceso kalba: nyderlandų.

ABB BV,

ABB Holdings BV,

ABB AB,

ABB Ltd,

Nexans Nederland BV,

Nexans Cabling Solutions BV,

Nexans Participations SA,

Nexans SA,

Nexans France SAS (C-672/23)

ir

Smurfit Kappa Europe BV,

Smurfit International BV,

Smurfit Kappa Italia SpA,

DS Smith Italy BV,

DS Smith plc,

DS Smith Packaging Italia SpA,

DS Smith Holding Italia SpA,

Toscana Ondulati SpA

prieš

Unilever Europe BV,

Unilever Supply Chain Company AG,

Unilever Italy Holdings Srl (C-673/23)

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen (pranešėjas), pirmosios kolegijos teisėjo pareigas einantis Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotojas T. von Danwitz, teisėjai I. Ziemele, A. Kumin ir S. Gervasoni,

generalinė advokatė J. Kokott,

posėdžio sekretorė A. Lamote, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2025 m. sausio 23 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain, GCC Interconnection Authority, Kuwait Ministry of Electricity and Water* ir *Omanas Electricity Transmission Company SAOC*, atstovaujamų *advocaat* J. W. de Jong,
- *Prysmian Netherlands BV, Draka Holding BV, Prysmian Cavi e Sistemi Srl* ir *Prysmian SpA*, atstovaujamų *advocaten* R. T. Bolland, J. S. Kortmann, A. van Vugt ir R. Wesseling,
- *Pirelli & C SpA*, atstovaujamos *advocaten* P. N. Malanczuk, E. Mattioli, M. J. Schaufeli ir J. P. van der Klein, *avvocati* I. Perego ir M. Roberti,
- *Goldman Sachs Group Inc.*, atstovaujamos *advocate* D. A. M. H. W Strik,
- *ABB BV, ABB Holdings BV, ABB AB* ir *ABB Ltd*, atstovaujamų *advocaten* W. Knibbeler, H. J. M. Immerzeel, E. Di Pangrazio, A. Schurink ir M. Sinninghe Damsté,
- *Nexans Nederland BV, Nexans Cabling Solutions BV, Nexans Participations SA, Nexans SA* ir *Nexans France SAS*, atstovaujamų *advocaten* H. M. Cornelissen, A. Knigge ir R. van Dijken,
- *Smurfit Kappa Europe BV, Smurfit International BV* ir *Smurfit Kappa Italia SpA*, atstovaujamų *advocaten* O. W. Brouwer, E. Di Pangrazio, A. Schurink ir M. Sinninghe Damsté,
- *DS Smith Italy BV, DS Smith plc, DS Smith Packaging Italia SpA, DS Smith Holding Italia SpA* ir *Toscana Ondulati SpA*, atstovaujamų *advocaten* M. G. Bredenoord-Spoek, J. K. de Pree ir S. J. The,
- *Unilever Europe BV, Unilever Supply Chain Company AG* ir *Unilever Italy Holdings Srl*, atstovaujamų *advocaten* R. J. G. Lamberti, C. C. A. van Rest ir H. J. Vanderveen,
- Europos Komisijos, atstovaujamos S. Noë, W. Wils ir C. Zois,

susipažinęs su 2025 m. balandžio 3 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 8 straipsnio 1 punkto išaiškinimo.

- 2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant, pirma, *Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain* (EWAGB), *GCC Interconnection Authority* (GCC), *Kuwait Ministry of Electricity and Water* (KMEW) ir *Oman Electricity Transmission Company SAOC* (OETS) (toliau šios keturios įmonės kartu – *EWAGB ir kt.*) ginčą su *Prysmian Netherlands BV*, *Draka Holding BV*, *Prysmian Cavi e Sistemi Srl*, *Pirelli & C Spa*, *Prysmian SpA*, *The Goldman Sachs group Inc.*, *ABB BV*, *ABB Holdings BV*, *ABB AB*, *ABB Ltd.*, *Nexans Nederland BV*, *Nexans Cabling Solutions BV*, *Nexans Participations SA*, *Nexans SA* ir *Nexans France SAS* (toliau šios penkiolika bendrovių kartu – *Draka ir kt.*) ir, antra, *Smurfit Kappa Europe BV*, *Smurfit International BV*, *Smurfit Kappa Italia SpA*, *DS Smith Italy BV*, *DS Smith plc*, *DS Smith Packaging Italia SpA*, *DS Smith Holding Italia SpA* ir *Toscana Ondulati SpA* (toliau šios aštuonios bendrovės kartu – *Smurfit Kappa ir kt.*) ginčą su *Unilever Europe BV*, *Unilever Supply Chain Company AG* ir *Unilever Italy Holdings Srl* (toliau šios trys bendrovės kartu – *Unilever ir kt.*) dėl teismo, turinčio teritorinę jurisdikciją nagrinėti ieškinius, kuriais siekiama nustatyti *Draka ir kt.* bei *Smurfit Kappa ir kt.* solidariąją atsakomybę ir įpareigoti jas atlyginti žalą, patirtą dėl SESV 101 straipsnio ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo (OL L 1, 1994, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 52 t., p. 3; toliau – *EEE susitarimas*) 53 straipsnio pažeidimo, nustatymo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas Nr. 1215/2012

- 3 Reglamento Nr. 1215/2012 15, 16 ir 21 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:
- „(15) Jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl turėtų visada galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos;
- (16) jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą. Glaudaus ryšio reikalavimas turėtų užtikrinti teisinį tikrumą ir padėti išvengti galimybės pareikšti atsakovui ieškinį valstybės narės, kurios jis negalėjo pagrįstai numatyti, teisme. Tai ypač svarbu sprendžiant ginčus, susijusius su nesutartinėmis prievolėmis, kylančiomis iš privatumo ir asmeninių teisių, įskaitant šmeižtą, pažeidimų;
- <...>
- (21) siekiant darnaus teisingumo vykdymo, reikia sumažinti vienu metu vykstančių procesų galimybę ir užtikrinti, kad skirtingose valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai. Turėtų būti nustatytas aiškus ir efektyvus *lis pendens* atvejų ir susijusių ieškinių išnagrinėjimo mechanizmas, kuris taip pat padėtų išvengti dėl nacionalinių skirtumų atsirandančių problemų, kai reikia nustatyti momentą, kada byla yra laikytina esančia teismo žinioje. Šiame reglamente minėtas momentas turėtų būti apibrėžtas autonomiškai.“

- 4 Šio reglamento II skyrių „Jurisdikcija“ sudaro dešimt skirsnių. 1 skirsnyje „Bendrosios nuostatos“ yra 4–6 straipsniai.
- 5 To paties reglamento 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:
„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiama tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“
- 6 Reglamento Nr. 1215/2012 5 straipsnio 1 dalyje numatyta:
„Asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, kitos valstybės narės teismuose ieškiniai gali būti pareiškiama tik taikant šio skyriaus 2–7 skirsniuose nustatytas taisykles.“
- 7 Šio reglamento II skyriaus 2 skirsnyje „Specialioji jurisdikcija“ esančio 8 straipsnio 1 punkte nustatyta:
„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys taip pat gali būti pareikštas:
1) kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų – vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismuose, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų.“
- 8 Minėto reglamento 63 straipsnio 1 dalyje nustatyta:
„Šiame reglamente bendrovės ar kito juridinio asmens arba fizinių ar juridinių asmenų asociacijos buveinės vieta yra ten, kur yra jų:
a) oficiali buveinės vieta;
b) centrinė administracija; arba
c) pagrindinė verslo vieta.“

Direktyva 2014/104/ES

- 9 2014 m. lapkričio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/104/ES dėl tam tikrų taisyklių, kuriomis reglamentuojami pagal nacionalinę teisę nagrinėjami ieškiniai dėl žalos, patirtos dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo (OL L 349, 2014, p. 1) 1 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:
„Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 101 ir 102 straipsniai yra viešosios politikos dalykas ir turėtų būti veiksmingai taikomi visoje [Europos] Sąjungoje, siekiant užtikrinti, kad vidaus rinkoje nebūtų iškraipoma konkurencija.“

10 Šios direktyvos 1 straipsnio „Dalykas ir taikymo sritis“ 2 dalyje numatyta:

„Direktyva nustatomos taisyklės, kuriomis koordinuojamas konkurencijos institucijų įgyvendinamas konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimas ir tų taisyklių vykdymo užtikrinimas nacionaliniams teismams nagrinėjant ieškinius dėl žalos atlyginimo.“

11 Minėtos direktyvos 2 straipsnio „Terminų apibrėžtys“ 2, 3 ir 6 punktuose nustatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

2) pažeidėjas – įmonė arba įmonių asociacija, įvykdžiusi konkurencijos teisės pažeidimą;

3) nacionalinė konkurencijos teisė – nacionalinių teisės aktų nuostatos, kurių tikslas iš esmės sutampa su SESV 101 ir 102 straipsnių tikslu ir kurios yra taikomos tuo pačiu atveju ir lygiagrečiai Sąjungos konkurencijos teisei pagal [2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos] reglamento (EB) Nr. 1/2003 [dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų [SESV 101 ir 102] straipsniuose, įgyvendinimo (OL L 1, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 2 t., p. 205) 3 straipsnio 1 dalį, išskyrus nacionalinės teisės nuostatas, kuriomis nustatomos baudžiamosios sankcijos fiziniams asmenims, išskyrus ta apimtį, kuria tokios baudžiamosios sankcijos yra įmonėms taikomų konkurencijos taisyklių vykdymo užtikrinimo priemonė;

<...>

6) nukentėjusioji šalis – asmuo, patyręs žalą dėl konkurencijos teisės pažeidimo“.

12 Tos pačios direktyvos 3 straipsnyje „Teisė į visą kompensaciją“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, patyręs žalą dėl konkurencijos teisės pažeidimo, galėtų reikalauti visos kompensacijos už patirtą žalą ir ją gauti.

2. Gavęs visą kompensaciją žalą patyręs asmuo atsiduria padėtyje, kurioje jis būtų, jei konkurencijos teisės pažeidimas nebūtų buvęs padarytas. Todėl ji apima teisę į kompensaciją už faktinius nuostolius bei negautas pajamas ir teisę gauti palūkanas.

3. Dėl visos kompensacijos pagal šią direktyvą neturėtų susidaryti kompensacijos permoka, pavyzdžiui, dėl baudinių nuostolių, daugkartinės žalos ar kitų nuostolių.“

13 Direktyvos 2014/104 9 straipsnyje „Nacionalinių sprendimų poveikis“ nustatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinės konkurencijos institucijos arba apeliacinės instancijos teismo galutiniu sprendimu nustatytas konkurencijos teisės pažeidimas būtų laikomas neginčijamai nustatytu pagal SESV 101 ar 102 straipsnį arba pagal nacionalinę konkurencijos teisę jų nacionaliniams teismams pateiktų ieškinių dėl žalos atlyginimo tikslais.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kitoje valstybėje narėje priimtas 1 dalyje nurodytas galutinis sprendimas galėtų pagal jų atitinkamą nacionalinę teisę būti pateiktas jų nacionaliniams

teismams bent kaip *prima facie* įrodymas, kad buvo padarytas konkurencijos teisės pažeidimas, ir atitinkamais atvejais galėtų būti vertinamas kartu su bet kuriais kitais šalių pateiktais įrodymais.

3. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis teisėms ir pareigoms, numatytoms SESV 267 straipsnyje.“

14 Šios direktyvos 11 straipsnio „Solidarioji atsakomybė“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad bendrais veiksmais konkurencijos teisę pažeidusios įmonės būtų solidariai atsakingos už konkurencijos teisės pažeidimu padarytą žalą; kiekviena iš tų įmonių privalo visiškai kompensuoti žalą, o nukentėjusioji šalis turi teisę reikalauti visos kompensacijos iš bet kurios iš jų, kol jai bus sumokėta visa kompensacija.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-672/23

15 2014 m. balandžio 2 d. Sprendimu C(2014) 2139 *final* dėl procedūros pagal SESV 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39610 „Elektros kabeliai“ / „Power Cables“) Europos Komisija konstatavo, kad povandeninių ir požeminių elektros kabelių rinkose egzistuoja beveik pasaulinis kartelis, apimantis 26 juridinius asmenis, t. y.:

- *Nexans* ir *Nexans France*, įsisteigusias Prancūzijoje,
- *Prysmian SpA* ir *Prysmian Cavi e Sistemi*, įsisteigusias Italijoje, ir jų buvusias patronuojančiąsias bendroves *Pirelli & Cie* ir *The Goldman Sachs Group*,
- *J-Power Systems Corporation* ir jos bendros įmonės patronuojančiąsias bendroves *Hitachi Metals Ltd* ir *Sumitomo Electric Industries Ltd*,
- *VISCAS Corporation* ir jos bendros įmonės patronuojančiąsias bendroves *Furukawa Electric Co. Ltd* ir *Fujikura Ltd*,
- ABB AB (ankstesnę), kurios teises perėmė Švedijoje įsisteigusi ABB AB, ir Šveicarijoje įsisteigusią *ABB Ltd*, kaip ABB AB patronuojančiąją bendrovę,
- *Brugg Kabel AG* ir *Kabelwerke Brugg AG Holding*,
- *Silec Cable SAS*, jos dabartinę patronuojančiąją bendrovę *General Cable Corporation* ir jos buvusią patronuojančiąją bendrovę *Safran SA*,
- *EXSYM Corporation* ir jos bendros įmonės patronuojančiąsias bendroves *SWCC Showa Holdings Co. Ltd* ir *Mitsubishi Cable Industries Ltd.*,
- *LS Cable & System Ltd*,
- *Taihan Electric Wire Co. Ltd*,
- *nkt cables GmbH* ir *NKT Holding A/S*.

- 16 Europos Komisija nusprendė, kad nuo 1999 m. vasario 18 d. iki 2009 m. sausio 29 d. šios bendrovės dalyvavo daugiašaliuose bei dvišaliuose susitikimuose ir kontaktavo tarpusavyje, siekdamas pasidalinti rinką ir klientus, susijusius su požeminių elektros kabelių ir povandeninių elektros kabelių projektais tam tikrose teritorijose. Ji teigė, kad šie slapti susitarimai yra tęstinis SESV 101 straipsnio ir Europos ekonominės erdvės (EEE) susitarimo 53 straipsnio pažeidimas.
- 17 *Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain, Kuwait Ministry of Electricity and Water* ir *Oman Electricity Transmission Company* yra valstybinės įmonės, atsakingos už aukštos įtampos tinklų, esančių atitinkamai Bahreine, Kuveite ir Omane, plėtrą, eksploatavimą ir priežiūrą. *GCC Interconnection Authority* valdo ir eksploatuoja jungiamųjų linijų infrastruktūrą, sujungiant susitariančiųjų valstybių nacionalinius elektros tinklus su Persijos įlankos arabų valstybių bendradarbiavimo taryba, t. y. Jungtinių Arabų Emyratų valstybe, Bahreino Karalyste, Saudo Arabijos Karalyste, Omano Sultanatu, Kataro valstybe ir Kuveito valstybe.
- 18 *EWAGB ir kt.* kreipėsi į *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas, Nyderlandai) su ieškiniu dėl pripažinimo, prašydamos juo, pirma, pripažinti, kad *Draka ir kt.* yra solidariai atsakingos už jų dalyvavimą nagrinėjamame kartelyje, ir, antra, įpareigoti šias bendroves solidariai sumokėti kompensaciją, kurios dydis turės būti nustatytas vėliau, siekiant atlyginti žalą, kurią dėl šio kartelio jos mano patyrusios už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų.
- 19 Šis ieškinys dėl pripažinimo pareikštas įvairioms bendrovėms atsakovėms pagrindinėje byloje, priklausančioms *Prysmian Cavi e Sistemi*, ABB AB (ankstesnei) ir *Nexans* grupėms. Kai kurios iš jų yra įsisteigusios Nyderlanduose, bet ne *rechtsbank Amsterdam* (Amsterdamo teismas) veiklos teritorijoje, o kitos – už Nyderlandų ribų. Visos įmonės tiesiogiai ar netiesiogiai yra patronuojamosios bendrovės, kurių 100 % akcijų priklauso įmonėms, kurias Komisija nusprendė laikyti dalyvavusiomis nagrinėjamame kartelyje. Savo sprendime Komisija konstatavo, kad *Prysmian Cavi e Sistemi*, ABB AB (ankstesnė) ir *Nexans France* dalyvavo kartelyje, ir pripažino *Prysmian*, *Pirelli & C*, *The Goldman Sachs Group*, *ABB Ltd* ir *Nexans*, kaip minėtų kartelyje dalyvavusių bendrovių (netiesiogines) patronuojančiąsias bendroves, atsakingomis didėjančia tvarka bendrovių grandinėje. *Nexans Participations* ir Nyderlanduose įsisteigusios bendrovės *Prysmian Netherlands*, *Draka Holding*, *ABB BV*, *ABB Holdings*, *Nexans Nederland* ir *Nexans Cabling Solutions* nebuvo minėto sprendimo adresatės. Visos šios Nyderlanduose įsisteigusios bendrovės atsakovės tiesiogiai arba netiesiogiai yra patronuojamosios bendrovės, kurių 100 % akcijų priklauso atitinkamai *Prysmian Cavi e Sistemi*, *ABB Ltd* ir *Nexans*.
- 20 Amsterdame įsisteigusi *Draka Holding* yra vienintelė bendrovė atsakovė, kurios buveinė yra *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) veiklos teritorijoje, todėl ji yra atsakovė, pagal kurią nustatyta teismo, į kurią kreiptasi, jurisdikcija (toliau – atsakovas, pagal kurią nustatytas jurisdikciją turintis teismas). Ši bendrovė yra *Prysmian Cavi e Sistemi* patronuojamoji bendrovė, kuriai taip pat priklauso visas *Prysmian Netherlands* akcinis kapitalas. Nei *Draka Holding*, nei kitos Nyderlanduose įsisteigusios bendrovės atsakovės nebuvo 2014 m. balandžio 2 d. Komisijos sprendimo adresatės.
- 21 Sprendimu dėl pripažinimo *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas), remdamasis Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalimi, pripažino turintis jurisdikciją nagrinėti ieškinius, pareikštus visoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms atsakovėms. Tačiau jis pripažino, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinių, pareikštų ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms atsakovėms, manydamas, kad nei iš Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto, nei remiantis kitu teisiniu pagrindu negali būti kildinama tarptautinė jurisdikcija. Jis nusprendė, kad

tarp ieškinių, pareikštų Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, ir ieškinių, pareikštų ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, nėra pakankamai glaudžios sąsajos, pateisinančios tai, kad jie visi būtų nagrinėjami tame pačiame teisme, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų.

- 22 *EWEGB ir kt.* dėl šio teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas, Nyderlandai), šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 23 Tas teismas primena, kad Nyderlanduose įsisteigusios bendrovės atsakovės neginčijo *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) sprendimo, kuriuo pripažino turintis vidaus teritorinę jurisdikciją nagrinėti ieškinį, pareikštą ne tik šio teismo veiklos teritorijoje įsisteigusiai *Draka Holding*, bet ir visoms nurodytoms bendrovėms, įsisteigusioms Nyderlanduose, tačiau esančioms už šio teismo veiklos teritorijos ribų. Minėtas teismas patikslina, kad pagal nacionalines proceso taisykles sprendimai dėl vidaus teritorinės jurisdikcijos negali būti skundžiami, todėl jis privalo laikyti, kad *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) turi vidaus teritorinę jurisdikciją dėl visų Nyderlanduose įsisteigusių bendrovių atsakovių.
- 24 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar yra pakankamai glaudi sąsaja, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, tarp, pirma, ieškinio, pareikšto *Draka Holding* arba kitoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms atsakovėms, ir, antra, ieškinių, pareikštų ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms atsakovėms.
- 25 Tokiomis aplinkybėmis *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. a) Ar egzistuoja glaudi sąsaja, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą, tarp:

- i) viena vertus, ieškinio pagrindiniam atsakovui, kuris nėra Komisijos sprendimo dėl kartelio adresatas, bet kuris kaip subjektas, tariamai priklausantis įmonei, kaip tai suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisės aktus, yra traukiamas atsakomybėn mažėjančia tvarka už nustatytą Sąjungos teisės aktuose įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius pažeidimą, ir
- ii) kita vertus, ieškinio

– bendraatsakoviui, kuris yra šio sprendimo adresatas, ir (arba)

– bendraatsakoviui, kuris nėra sprendimo adresatas ir kuris, kaip teigiama, kaip teisės subjektas tariamai priklauso įmonei, kuri pagal viešąją teisę sprendimu buvo pripažinta atsakinga už Sąjungos teisėje įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius pažeidimą?

Ar šiuo aspektu turi reikšmės tai:

- 1) ar mažėjančia tvarka atsakomybėn traukiamas pagrindinis atsakovas kartelio veikimo laikotarpiu tik turėjo ir valdė akcijas;
- 2) jei atsakymas į 4 klausimo a) punktą būtų teigiamas – ar mažėjančia tvarka atsakomybėn traukiamas pagrindinis atsakovas dalyvavo gaminant, platinant, parduodant ir (arba) tiekiant prekes, dėl kurių sudarytas kartelis, ir (arba) teikiant paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis;
- 3) ar bendraatsakovis, kuris yra sprendimo adresatas, tame sprendime laikomas:

- i) faktiniu kartelio dalyviu, iš tiesų dalyvavusiu susitarime (-uose) ir (arba) suderintuose veiksmuose, kurie, kaip nustatyta, pažeidžia konkurencijos taisykles; arba
- ii) teisės subjektu, priklausančiu įmonei, kuri pagal viešąją teisę buvo pripažinta atsakinga už Sąjungos teisėje įtvirtinto kartelių draudimo pažeidimą;
- 4) ar bendraatsakovis, kuris nėra sprendimo adresatas, iš tiesų gamino, platino, pardavinėjo ir (arba) tiekė prekes, dėl kurių sudarytas kartelis, ir (arba) teikė paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis;
- 5) ar pagrindinis atsakovas ir bendraatsakovis priklauso tai pačiai įmonei;
- 6) ieškovai tiesiogiai ar netiesiogiai pirko prekes ir (arba) tiesiogiai ar netiesiogiai gavo paslaugas iš pagrindinio atsakovo ir (arba) bendraatsakovo?
- b) Ar atsakant į 1 klausimo a punktą turi reikšmės tai, ar galima numatyti, kad atitinkamam bendraatsakoviui ieškinys bus pareikštas teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti pagrindinio atsakovo bylą? Jei taip, ar ši galimybė numatyti yra atskiras kriterijus taikant [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą? Ar, atsižvelgiant į 2021 m. spalio 6 d. Sprendimą *Sumal* (C-882/19, EU:C:2021:800), ji iš principo egzistuoja? Kiek 1 klausimo a punkte (1–6 punktai) nurodytos aplinkybės leidžia numatyti, kad bendraatsakoviui bus pareikštas ieškinys teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti pagrindinio atsakovo bylą?
- 2. Ar nustatant jurisdikciją taip pat reikia atsižvelgti į galimą ieškinio pagrindiniam atsakovui patenkinimą? Jei taip, ar pakanka to, kad iš pat pradžių negalima atmesti galimybės, jog ieškinys bus patenkinamas?
- 3. a) Ar Sąjungos teisėje numatyta teisė reikalauti žalos atlyginimo, kurią turi kiekvienas asmuo dėl nustatyto Sąjungos teisėje įtvirtinto kartelių draudimo pažeidimo, apima teisę reikalauti atlyginti žalą, patirtą už EEE ribų?
- b) Ar konkurencijos teisėje pripažinta (nubaustų) patronuojančiųjų bendrovių lemiamos įtakos patronuojamųjų bendrovių ekonominei veiklai prezumpcija („Akzo prezumpcija“) turi ar gali būti taikoma (civilinėse) kartelių sukeltos žalos bylose?
- c) Ar tarpinė kontroliuojančioji bendrovė, kuri tik valdo ir turi akcijas, atitinka antrąjį Sprendimo *Sumal* kriterijų (vykdo ekonominę veiklą, kuri konkrečiai susijusi su pažeidimo, už kurį atsakomybė tenka patronuojančiajai bendrovei, dalyku)?
- 4. a) Ar taikant [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą toje pačioje valstybėje narėje reziduojantys skirtingi atsakovai (visi kartu) gali būti pagrindiniu atsakovu?
- b) Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktas tiesiogiai ir betarpiškai, netaikant nacionalinės teisės, nustato teritorinę jurisdikciją turintį teismą?
- c) Jei į 4 klausimo a punktą būtų atsakyta neigiamai, t. y. kad tik vienas atsakovas gali būti pagrindinis atsakovas, o į 4 klausimo b punktą būtų atsakyta teigiamai, t. y. kad [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punkte tiesiogiai, netaikant nacionalinės teisės, yra nustatomas teritorinę jurisdikciją turintis teismas: ar taikant [šių nuostatų] galima perduoti bylą tos pačios valstybės narės atsakovo gyvenamosios vietos teismui?“

Byla C-673/23

- 26 2019 m. liepos 17 d. *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija, Italija; toliau – AGCM) priėmė sprendimą, jame nusprendė, kad įvairios įmonės, įskaitant *Smurfit Kappa Italia* ir *Toscana Ondulati*, padarė du atskirus SESV 101 straipsnio ir Italijos konkurencijos įstatymo 15 ir 31 straipsnių pažeidimus.

- 27 Tame sprendime AGCM teigė, pirma, kad šios įmonės nuo 2004 m. vasario 2 d. iki 2017 m. kovo 30 d. dalyvavo kartelyje Italijos gofruoto kartono rinkoje, siekdamos daryti įtaką šios prekės pardavimo kainoms ir paskatinti kitas įmones dalyvauti šiame kartelyje. Antra, ji nusprendė, kad pagrindiniai kartono pakuočių gamintojai nuo 2005 m. rugsėjo 7 d. iki 2017 m. kovo 30 d. dalyvavo pakavimo medžiagų kartelyje, kuriuo siekta iškraipyti konkurenciją Italijos kartono pakuočių rinkoje. AGCM taip pat pažymėjo, kad šis antrasis kartelis atliko pagalbinę funkciją, palyginti su gofruoto kartono karteliu.
- 28 *Smurfit Kappa Italia*, įsisteigusi Milane (Italija), *DS Smith Holding Italia*, įsisteigusi Vimercate (Italija), ir *Toscana Ondulati*, įsisteigusi Capannori (Italija), buvo minėto sprendimo, iš kurio matyti, kad *Smurfit Kappa Italia* ir *Toscana Ondulati* dalyvavo kartelyje, adresatės. *DS Smith Holding Italia*, kaip netiesioginė patronuojančioji bendrovė, taip pat laikoma atsakinga didėjančia tvarka bendrovių grandinėje už šį kartelį. Tačiau kitos bendrovės ieškovės pagrindinėje byloje, priklausančios *Smurfit Kappa Italia* ir *Toscana Ondulati* grupėms, nebuvo minėto sprendimo adresatės.
- 29 *Unilever ir kt.*, priklausančios *Unilever* grupei, pažeidimo laikotarpiu iš karteliuose dalyvavusių bendrovių pirkto žaliavas ir pakavimo medžiagas, taip pat gofruoto kartono pakuotes *Unilever* Europos gamykloms. *Unilever ir kt.* mano, kad patyrė žalą dėl padidintų kainų už iš kartelyje dalyvavusių bendrovių išgytas prekes, taip pat dėl dirbtinai aukštų kainų („apsauginių kainų“) išlaikymo ir kartelio liekamojo poveikio rinkai.
- 30 Taigi jos kreipėsi į *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) su ieškiniu dėl pripažinimo, juo prašė pripažinti, kad *Smurfit Kappa ir kt.* yra solidariai atsakingos už jų dalyvavimą nagrinėjamame kartelyje. Be to, jos prašė taip pat įpareigoti tas bendroves solidariai sumokėti kompensaciją, kurios dydis turės būti nustatytas vėliau, siekiant atlyginti žalą, kurią dėl šio kartelio jos mano patyrusios.
- 31 *Smurfit Kappa International* yra vienintelė bendrovė atsakovė, kurios buveinė yra *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) veiklos teritorijoje, ir yra laikoma atsakove, pagal kurią nustatytas jurisdikciją turintis teismas. 2019 m. liepos 17 d. AGCM sprendimas šiai bendrovei nebuvo adresuotas. Ji yra tarpinė kontroliuojančioji bendrovė, *Smurfit Kappa Group* patronuojamoji bendrovė, kuri yra Airijoje įsisteigusi bendrovė ir nėra susijusi su pagrindine byla, ir *Smurfit Kappa Europe* patronuojančioji bendrovė. Pastaroji valdo visą *Smurfit Kappa Italia* – vienos iš 2019 m. liepos 17 d. AGCM sprendimo adresą – akcinį kapitalą.
- 32 Sprendimu dėl pripažinimo *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) patvirtino, kad turi teritorinę jurisdikciją nagrinėti ieškinius, pareikštus ne tik Nyderlanduose, bet ir už Nyderlandų ribų įsisteigusioms bendrovėms.
- 33 Iš tiesų, pirma, jis nusprendė turintis jurisdikciją nagrinėti ieškinį, pareikštą *Smurfit International*, vienintelei bendrovei atsakovei, įsisteigusiai Amsterdame (Nyderlandai), taigi esančiai jo veiklos teritorijoje, taip pat ieškinius, pareikštus visoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, nes tarp šių ieškinių yra sąsaja, pateisinanti bendrą vertinimą veiksmingumo sumetimais. Antra, jis teigė, kad yra pakankamai glaudi sąsaja tarp ieškinių, pareikštų visoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, ir ieškinių, pareikštų ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, o tai pateisina tai, kad sprendimas būtų to paties teismo, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų.

- 34 *Smurfit Kappa ir kt.* dėl šio teismo sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas), šioje byloje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.
- 35 Tas teismas primena, kad Nyderlanduose įsisteigusios bendrovės pirmojoje instancijoje neginčijo *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) jurisdikcijos ir kad pagal nacionalines proceso normas sprendimai, priimti dėl vidaus teritorinės jurisdikcijos, jam negali būti skundžiami. Jis nurodo, jog dėl to privalo laikyti, kad *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) turi vidaus teritorinę jurisdikciją nagrinėti ne tik ieškinį, pareikštą *Smurfit International* – šiuo atveju vienintelei šio teismo veiklos teritorijoje įsisteigusiai bendrovei, kuri, nors ir nėra AGCM sprendimo adresatė, dėl savo buveinės vietos tampa atsakove, pagal kurią nustatytas jurisdikciją turintis teismas, – bet ir ieškinius, pareikštus visoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms atsakovėms.
- 36 Vis dėlto minėtam teismui kyla klausimas dėl *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) tarptautinės jurisdikcijos nagrinėti ieškinius, pareikštus ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms. Jis iš esmės klausia, ar yra pakankamai glaudi sąsaja, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, tarp, pirma, ieškinio, pareikšto *Smurfit International* ir (arba) kitoms Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms, ir, antra, ieškinių, pareikštų ne Nyderlanduose įsisteigusioms bendrovėms.
- 37 Tokiomis aplinkybėmis *Gerechtshof Amsterdam* (Amsterdamo apeliacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. a) Ar egzistuoja glaudi sąsaja, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą, tarp:
- i) viena vertus, ieškinio pagrindiniam atsakovui, kuris nėra Komisijos sprendimo dėl kartelio adresatas, bet kuris kaip subjektas, tariamai priklausantis įmonei, kaip tai suprantama pagal <...> konkurencijos teisės aktus, yra traukiamas atsakomybėn mažėjančia tvarka už nustatytą Sąjungos teisės aktuose įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius pažeidimą, ir
 - ii) kita vertus, ieškinio
 - bendraatsakoviui, kuris yra šio sprendimo adresatas, ir (arba)
 - bendraatsakoviui, kuris nėra sprendimo adresatas ir kuris, kaip teigiama, kaip teisės subjektas tariamai priklauso įmonei, kuri pagal viešąją teisę sprendimu buvo pripažinta atsakinga už Sąjungos teisėje įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius pažeidimą?

Ar šiuo aspektu turi reikšmės:

- 1) ar didėjančia tvarka atsakomybėn traukiamas pagrindinis atsakovas kartelio veikimo laikotarpiu tik turėjo ir valdė akcijas;
- 2) jei atsakymas į 4 klausimo a punktą būtų teigiamas – ar didėjančia tvarka atsakomybėn traukiamas pagrindinis atsakovas dalyvavo gaminant, platinant, parduodant ir (arba) tiekiant prekes, dėl kurių sudarytas kartelis, ir (arba) teikiant paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis;
- 3) ar pagrindinis atsakovas reziduoja valstybėje narėje, kurioje nacionalinė konkurencijos tarnyba nustatė (tik) Sąjungos teisėje įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius nacionalinėje rinkoje pažeidimą;

- 4) ar bendraatsakovis, kuris yra sprendimo adresatas, tame sprendime laikomas:
 - i) faktiniu kartelio dalyviu, t. y. iš tiesų dalyvavusiu susitarime (-uose) ir (arba) suderintuose veiksmuose, kurie, kaip nustatyta, pažeidžia konkurencijos taisykles, arba
 - ii) teisės subjektu, priklausančiu įmonei, kuri pagal viešąją teisę buvo pripažinta atsakinga už Sąjungos teisėje įtvirtinto kartelių draudimo pažeidimą;
 - 5) ar bendraatsakovis, kuris nėra sprendimo adresatas, iš tiesų gamino, platino, pardavinėjo ir (arba) tiekė produktus, dėl kurių sudarytas kartelis, ir (arba) teikė paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis;
 - 6) ar pagrindinis atsakovas ir bendraatsakovis priklauso tai pačiai įmonei;
 - 7) ieškovai tiesiogiai ar netiesiogiai pirkė produktus ir (arba) tiesiogiai ar netiesiogiai gavo paslaugas iš pagrindinio atsakovo ir (arba) bendraatsakovo?
 - b) Ar atsakant į 1 klausimo a punktą turi reikšmės tai, ar galima numatyti, kad atitinkamam bendraatsakoviui ieškinys bus pareikštas teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti pagrindinio atsakovo bylą? Jei taip, ar ši galimybė numatyti yra atskiras kriterijus taikant [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą? Ar, atsižvelgiant į 2021 m. spalio 6 d. Sprendimą *Sumal* (C-882/19, EU:C:2021:800), ji iš principo egzistuoja? Kiek 1 klausimo a punkte (1–6 punktai) nurodytos aplinkybės leidžia numatyti, kad bendraatsakoviui bus pareikštas ieškinys teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti pagrindinio atsakovo bylą?
2. Ar nustatant jurisdikciją taip pat reikia atsižvelgti į galimą ieškinio pagrindiniam atsakovui patenkinimą? Jei taip, ar pakanka to, kad iš pat pradžių negalima atmesti galimybės, jog ieškinys bus patenkinamas?
 3. Ar konkurencijos teisėje pripažinta (nubaustų) patronuojančiųjų bendrovių lemiamos įtakos patronuojamųjų bendrovių ekonominei veiklai prezumpcija („Akzo prezumpcija“) turi ar gali būti taikoma (civilinėse) kartelių sukeltos žalos bylose?
 4. a) Ar taikant [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą toje pačioje valstybėje narėje reziduojantys skirtingi atsakovai (visi kartu) gali būti pagrindiniu atsakovu?
b) Ar [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktas tiesiogiai ir betarpiškai, netaikant nacionalinės teisės, nustato teritorinę jurisdikciją turintį teismą?
c) Jei į 4 klausimo a punktą būtų atsakyta neigiamai, t. y. kad tik vienas atsakovas gali būti pagrindinis atsakovas, o į 4 klausimo b punktą būtų atsakyta teigiamai, t. y. kad [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punkte tiesiogiai, netaikant nacionalinės teisės, yra nustatomas teritorinę jurisdikciją turintis teismas: ar taikant [Reglamento Nr. 1215/2012] 8 straipsnio 1 punktą galima perduoti bylą tos pačios valstybės narės atsakovo gyvenamosios vietos teismui?“

Procesas Teisingumo Teisme

- 38 2024 m. sausio 18 d. Teisingumo Teismo pirmininko sprendimu bylos C-672/23 ir C-673/23 buvo sujungtos pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 54 straipsnį, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimamas sprendimas, kuriuo užbaigiamas procesas.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmųjų klausimų a punktu

- 39 Pirmiausia reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, vykstant SESV 267 straipsnyje įtvirtintai nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrai, pastarasis nacionaliniam teismui turi pateikti naudingą atsakymą, kuris leistų išnagrinėti jam pateiktą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Ministrstvo za obrambo*, C-742/19, EU:C:2021:597, 31 punktą).
- 40 Nagrinėjamu atveju iš sprendimų dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pirmųjų klausimų a punktais, iš esmės panašiai suformuluotais bylose C-672/23 ir C-673/23, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar dėl kai kurių šių bylą aplinkybių galima konstatuoti, kad pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą yra pakankamai glaudi sąsaja tarp, pirma, ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas ir kuris nėra atitinkamo nacionalinės ar Sąjungos konkurencijos institucijos sprendimo adresatas, bet kuris kaip subjektas, tariamai priklausantis įmonei, tame sprendime pripažintai atsakinga už Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą, yra taip pat traukiamas atsakomybėn tiek didėjančia, tiek mažėjančia tvarka bendrovių grandinėje už nustatytą pažeidimą, ir, antra, ieškinių bendraatsakovams, kuriems minėtas sprendimas yra skirtas arba neskirtas, t. y. sąsaja, kuri gali pagrįsti *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) tarptautinę jurisdikciją nagrinėti tokį klausimą.
- 41 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui visų pirma kyla klausimas, ar, vertinant tokios sąsajos buvimą, yra svarbios tokios aplinkybės: pirma, vien atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, akcijų turėjimas ir valdymas, antra, galimas jo dalyvavimas gaminant, platinant, parduodant ir (arba) tiekiant prekes arba teikiant paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis, trečia, tai, ar šis atsakovas, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, yra įsisteigęs valstybėje narėje, kurioje buvo konstatuotas konkurencijos teisės pažeidimas, ketvirta, bendraatsakovo, kuriam skirtas nagrinėjamas sprendimas, kvalifikavimas faktiniu pažeidimo dalyviu arba už pažeidimą atsakingai įmonei priklausančiu subjektu, penkta, tai, kad bendraatsakovis, kuris nėra minėto sprendimo adresatas, iš tikrųjų gamino, platino, pardavė ir (arba) tiekė prekes ar teikė paslaugas, dėl kurių buvo sudarytas kartelis, šešta, atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, ir bendraatsakovo priklausymas tai pačiai įmonei ir, septinta, tai, kad ieškovės tiesiogiai ar netiesiogiai pirko prekes arba gavo paslaugas iš atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, ir (arba) bendraatsakovo.
- 42 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad savo pirmųjų klausimų a punktais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad gali egzistuoti „glaudi sąsaja“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, tarp, pirma, ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, kuris nebuvo nurodytas kaip atsakingas už Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą, ir antra, ieškinių bendrovėms, dėl kurių yra rimtų požymių, kad jos priklauso įmonėms, kaip tai suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, kurioms buvo priskirtas šis pažeidimas.

- 43 Pirmiausia reikia priminti, kad Reglamentu Nr. 1215/2012 buvo panaikintas ir pakeistas 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 20 sk., 4 t., p. 42), kuris savo ruožtu pakeitė 1968 m. rugsėjo 27 d. Konvenciją dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 299, 1972, p. 32), iš dalies pakeistą vėlesnėmis konvencijomis dėl naujų valstybių narių prisijungimo prie šios konvencijos, todėl Teisingumo Teismo pateiktas šių ankstesnių teisės aktų nuostatų išaiškinimas taikomas ir Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatomis, kai jas galima laikyti „lygiavertėmis“ pirmosioms nuostatomis (2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 28 punktą ir jame nurodyta jurisprudenciją).
- 44 Taip yra, pirma, Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 punkto ir, antra, Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto, kurie suformuluoti iš esmės panašiai, atveju, todėl šios nuostatos gali būti laikomos „lygiavertėmis“, kaip tai suprantama pagal pirmesniame šio sprendimo punkte nurodytą jurisprudenciją (šiuo klausimu žr. 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 29 punktą ir 2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 24 punktą).
- 45 Pagal Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalį asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiama tos valstybės narės teismuose. Šio reglamento 63 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagal šį reglamentą bendrovių ir juridinių asmenų buveinės vieta yra ten, kur yra jų oficiali buveinės vieta, centrinė administracija arba pagrindinė verslo vieta. Vis dėlto ši valstybės narės, kurioje yra atsakovo nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, teismų jurisdikcijos taisyklė minėto 4 straipsnio 1 dalyje numatyta „su sąlyga“, kad kitose Reglamento Nr. 1215/2012 nuostatose nenustatyta kitaip. Nors pagal šio reglamento 15 konstatuojamąją dalį ši jurisdikcijos taisyklė yra pagrindinė taisyklė, jame numatyta tam tikrų išimčių (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 25 d. Sprendimo *BSH Hausgeräte*, C-339/22, EU:C:2025:108, 29 ir 30 punktus). Tarp jų minėto reglamento 8 straipsnyje yra numatytos šios pagrindinės taisyklės išimtys susijusiems reikalavimams.
- 46 Šiuo klausimu Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys taip pat gali būti pareikštas, kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų – vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismuose, jeigu reikalavimai yra „taip glaudžiai susiję“, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų.
- 47 Iš suformuotos jurisprudencijos išplaukia, kad šio reglamento nuostatos turi būti aiškinamos autonomiškai, atsižvelgiant į jo sistemą ir tikslus (šiuo klausimu žr. 2023 m. birželio 8 d. Sprendimo *BNP Paribas*, C-567/21, EU:C:2023:452, 43 punktą).
- 48 Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte numatytos specialiosios jurisdikcijos taisyklės tikslas, kaip matyti iš šio reglamento 16 ir 21 konstatuojamųjų dalių – padėti tinkamai vykdyti teisingumą, maksimaliai sumažinti vienu metu vykstančių teismo procesų galimybę ir užkirsti kelią nesuderinamų sprendimų priėmimui skirtingose valstybėse narėse, jei bylos būtų nagrinėjamos atskirai (šiuo klausimu žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 34 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 49 Ši specialiosios jurisdikcijos taisyklė tiek, kiek ja nukrypstama nuo Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto principo, kad jurisdikcija priklauso atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos (buveinės) teismui, turi būti aiškinama siaurai ir negalima jos aiškinti plačiau, nei minėtame reglamente aiškiai numatyti atvejai (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 35 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 50 Taikant Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, reikia patikrinti, ar tarp skirtingų ieškinių, kuriuos tas pats ieškovas pateikė skirtingiems atsakovams, yra tokia sąsaja, kad yra tikslinga juos nagrinėti kartu, siekiant išvengti nesuderinamų sprendimų, jei šie ieškiniai būtų nagrinėjami atskirai. Tokios sąsajos buvimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į visas bylos aplinkybes ir, be kita ko, į riziką, kad gali būti priimti nesuderinami sprendimai.
- 51 Šiuo aspektu tam, kad sprendimai galėtų būti laikomi nesuderinamais, nepakanka, kad dėl ieškinių būtų priimti skirtingi sprendimai, – dar reikia, kad šis skirtumas būtų esant tokiai pačiai faktinei ir teisei situacijai (2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 20 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 52 Vis dėlto Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte įtvirtinta taisyklė negali būti aiškinama taip, kad pagal ją ieškovui gali būti leidžiama pareikšti ieškinį keliems atsakovams vien siekiant, kad byla kuriam nors iš jų nebūtų iškelta jo nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos valstybės teisme, ir taip apeiti šioje nuostatoje įtvirtintą jurisdikcijos taisyklę, dirbtinai sukuriant ar paliekant galioti minėtos nuostatos taikymo sąlygas (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 43 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 53 Taigi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į visas reikšmingas jo nagrinėjamos bylos aplinkybes, turi įvertinti, ar susiklostė tokia pati teisinė ir faktinė padėtis, kiek tai susiję su ieškiniais, pareikštais skirtingiems atsakovams pagrindinėje byloje pirmojoje instancijoje, ir įsitikinti, kad ieškiniais tik vienam iš bendraatsakovių, kurio buveinė pagrindžia teismo, į kurį kreiptasi, jurisdikciją, nesiekama dirbtinai tenkinti Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto taikymo sąlygų (šiuo klausimu žr. 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 42 ir 45 punktus).
- 54 Atsižvelgiant į tai, reikia priminti, pirma, kad tokios pat faktinės ir teisinės padėties buvimas sąlyga yra tenkinama, be kita ko, jeigu kelioms įmonėms, dalyvavusioms darant vieną testinį Komisijos sprendime konstatotą Sąjungos konkurencijos teisės pažeidimą, pareiškiama ieškiniai dėl jų dalyvavimo darant tą pažeidimą, net jeigu jų dalyvavimas pažeidime skiriasi pagal laikotarpį arba atitinkamas geografines zonas (šiuo klausimu žr. 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 21 punktą).
- 55 Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, jog aplinkybė, kad patronuojančiosios bendrovės ir jos patronuojamosios bendrovės solidarioji atsakomybė už Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimą nebuvo konstatuota galutiniam Komisijos sprendime, nesukelia kliūčių tokiems ieškiniams taikyti Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 30 punktą).
- 56 Teisingumo Teismas nusprendė, kad Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti taikomas tais atvejais, kai ieškiniai pareiškiama ir patronuojančiajai, ir patronuojamajai bendrovei, su kuria pirmoji kartu sudaro vieną ekonominį vienetą, ir kai tie ieškiniai grindžiami

patronuojamosios bendrovės dalyvavimu darant nacionalinės konkurencijos institucijos sprendime konstatuotą Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimą (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 33 punktą).

- 57 Antra, reikia priminti, kad, remiantis suformuota jurisprudencija, jeigu nustatyta, kad patronuojančioji bendrovė ir jos patronuojamoji bendrovė sudaro tą patį ekonominį vienetą, taigi, vieną įmonę, kaip ji suprantama pagal Sąjungos konkurencijos taisykles, būtent pats pažeidimą padariusio ekonominio vieneto buvimas lemia vienos ar kitos įmonės sudarančios bendrovės atsakomybę už tos įmonės antikonkurencinius veiksmus. Taigi, sąvoka „įmonė“ ir kartu sąvoka „ekonominis vienetas“ teisiniu požiūriu lemia solidariąją subjektų, kurie pažeidimo darymo momentu sudaro ekonominį vienetą, atsakomybę (2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 58 Trečia, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, teisiškai atskiri asmenys, veikiantys kaip grupė, sudaro vieną ir tą pačią įmonę, jei savarankiškai nesprenžia dėl savo elgesio atitinkamoje rinkoje, tačiau, visų pirma atsižvelgiant į juos ir patronuojančiąją bendrovę siejančius ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, šis valdymo vienetas šiuo tikslu faktiškai daro jiems lemiamą įtaką (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Servizio Elettrico Nazionale ir kt.*, C-377/20, EU:C:2022:379, 108 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 59 Šiuo klausimu reikia priminti, kad konkrečiai tuo atveju, kai patronuojančiajai bendrovei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso visas arba beveik visas konkurencijos teisės taisykles pažeidusios patronuojamosios bendrovės kapitalas, egzistuoja paneigiama prezumpcija, kad patronuojančioji bendrovė faktiškai daro lemiamą įtaką patronuojamosios bendrovės elgesiui (2017 m. spalio 26 d. Sprendimo *Global Steel Wire ir kt. / Komisija*, C-457/16 P ir C-459/16 P–C-461/16 P, EU:C:2017:819, 84 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 60 Iš tiesų faktinio lemiamos įtakos darymo prezumpciją pagrindžia ne pats viso arba beveik viso patronuojamosios bendrovės kapitalo turėjimas, o tai, kokią patronuojančiosios bendrovės jos patronuojamajai bendrovei daromos kontrolės laipsnį šis turėjimas reiškia (2021 m. sausio 27 d. Sprendimo *The Goldman Sachs Group / Komisija*, C-595/18 P, EU:C:2021:73, 35 punktą).
- 61 Nors tai, kad bendrovei priklauso beveik visas kitos bendrovės akcinis kapitalas, yra itin svarbus požymis, kad ji daro tokią kontrolę, remiantis tuo negalima užtikrintai atmesti galimybės, jog vienas ar keli kiti asmenys gali atskirai arba kartu turėti sprendimų priėmimo įgaliojimus, nes, be kita ko, nuosavybės teisė į akcinį kapitalą gali būti atskirta nuo balsavimo teisių (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimas *Servizio Elettrico Nazionale ir kt.*, C-377/20, EU:C:2022:379, 110 punktą).
- 62 Tam, kad patronuojančioji bendrovė su savo patronuojamąja bendrove sudarytų vieną ir tą pačią įmonę, ji turi kontroliuoti savo patronuojamosios bendrovės elgesį, o tai gali būti įrodyta nustačius, kad patronuojančioji bendrovė gali daryti lemiamą įtaką patronuojamosios bendrovės elgesiui ir kad ji taip pat faktiškai darė šią įtaką, arba kad ši patronuojamoji bendrovė sprendimų dėl savo elgesio rinkoje nepriima savarankiškai, o iš esmės vykdo patronuojančiosios bendrovės nurodymus, atsižvelgiant į šiuos du teisės subjektus siejančius ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius (2022 m. gegužės 12 d. Sprendimas *Servizio Elettrico Nazionale ir kt.*, C-377/20, EU:C:2022:379, 111 punktą).

- 63 Teisingumo Teismas taip pat yra nusprendęs, kad Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad tais atvejais, kai ieškiniais siekiama, kad iš patronuojančiosios bendrovės ir jos patronuojamosios bendrovės būtų priteista solidariai atlyginti žalą, patirtą dėl patronuojamosios bendrovės padaryto konkurencijos teisės pažeidimo, pagal minėtą punktą nedraudžiama patronuojančiosios bendrovės buveinės vietos teismui, į kurį kreiptasi, siekiančiam nustatyti savo tarptautinę jurisdikciją, remtis prezumpcija, kad jeigu patronuojančiajai bendrovei tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso visas arba beveik visas konkurencijos taisyklės pažeidusios patronuojamosios bendrovės kapitalas, tai reiškia, kad ji daro lemiamą įtaką tai patronuojamajai bendrovei, jeigu atsakovai turi galimybę remtis patikimais įrodymais, kuriais remiantis galima numanyti, kad ta patronuojančioji bendrovė tiesiogiai ar netiesiogiai nevaldė viso arba beveik viso aptariamos patronuojamosios bendrovės kapitalo arba kad ši prezumpcija vis tik turėtų būti paneigta (2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 47 punktą).
- 64 Ketvirta, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad, kiek tai susiję su patronuojamosios bendrovės atsakomybe už patronuojančiosios bendrovės padarytą SESV 101 straipsnio 1 dalies pažeidimą, nuo šio pažeidimo nukentėjęs asmuo gali siekti, kad būtų pripažinta šios bendrovės patronuojamosios, o ne patronuojančiosios bendrovės civilinė atsakomybė. Vis dėlto šios patronuojamosios bendrovės atsakomybė gali kilti tik tuo atveju, jei nukentėjęs asmuo, remdamasis Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos iš anksto priimtu sprendimu arba bet kuriuo kitu būdu, įrodo, pirma, kad patronuojamoji bendrovė pažeidimo padarymo momentu savarankiškai nesprendė dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės vykdė patronuojančiosios bendrovės nurodymus, atsižvelgiant į ekonominius, organizacinius ir teisinius šių dviejų teisės subjektų ryšius, todėl jos sudarė tą patį ekonominį vienetą, taigi vieną ir tą pačią pažeidimą padariusią įmonę, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, ir, antra, tai, kad egzistuoja konkretus ryšys tarp šios patronuojamosios bendrovės ekonominės veiklos ir pažeidimo, už kurį atsakinga buvo pripažinta patronuojančioji bendrovė, dalyko (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 51 punktą).
- 65 Svarbu pridurti, kad sąvoka „įmonė“, kaip ji suprantama SESV 101 straipsnyje, yra funkcinė, o tą įmonę sudarantis ekonominis vienetas turi būti identifikuotas atsižvelgiant į nagrinėjamo neteisėto elgesio dalyką. Vėliau įvykę restruktūrizavimo, perleidimo veiksmai arba kiti teisiniai ar organizaciniai pokyčiai šiuo aspektu neturi reikšmės (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Skanska Industrial Solutions ir kt.*, C-724/17, EU:C:2019:204, 46 punktą ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 46 punktą).
- 66 Vadinas, ta pati patronuojančioji bendrovė gali būti kelių ekonominių vienetų dalis, atsižvelgiant į atitinkamą ekonominę veiklą, jos pačios ir įvairių jos patronuojamųjų bendrovių, kurios visos priklauso tai pačiai bendrovių grupei, derinius. Priešingu atveju tokiai grupei priklausanči patronuojamoji bendrovė galėtų būti laikoma atsakinga už pažeidimus, padarytus vykdant ekonominę veiklą, kuri visiškai nesusijusi su jos veikla ir kurios ji net nevykdė netiesiogiai (2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 47 punktą).
- 67 Šiuo klausimu, nors Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad subjektai, turintys atlyginti pagal SESV 101 straipsnį draudžiamu karteliu ar veiksmais padarytą žalą, yra įmonės, kurios, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, dalyvavo šiame kartelyje ar vykdant šiuos veiksmus, nuo antikonkurencinių veiksmų nukentėjusiam asmeniui pripažinta galimybė, pareiškiant ieškinį dėl žalos atlyginimo, siekti, kad būtų pripažinta patronuojamosios, o ne patronuojančiosios bendrovės atsakomybė, negali būti automatiškai suteikiama dėl patronuojančiosios bendrovės bet kurios

patronuojamosios bendrovės (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Skanska Industrial Solutions ir kt.*, C-724/17, EU:C:2019:204, 32 punktą ir 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 46 punktą).

- 68 Taigi siekdamas konstatuoti, kad patronuojančioji bendrovė ir jos patronuojamosios bendrovės sudaro vieną ekonominį vienetą, ieškovas, vadovaudamasis šio sprendimo 64 punkte nurodyta jurisprudencija, privalo įrodyti ne tik šių bendrovių ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, bet ir konkrečią sąsają tarp šios patronuojamosios bendrovės ekonominės veiklos ir pažeidimo, už kurį patronuojančioji bendrovė buvo pripažinta atsakinga, dalyko.
- 69 Kaip savo išvados 74 punkte pažymėjo generalinė advokatė, taip yra, be kita ko, tuo atveju, kai patronuojančiosios bendrovės arba „aukštesnės grandies patronuojančiosios bendrovės“ sudarytas antikonkurencinis susitarimas susijęs su tomis pačiomis prekėmis, kuriomis prekiauja patronuojamoji ar subpatronuojamoji bendrovė, arba kai ši patronuojamoji ar subpatronuojamoji bendrovė gamina, parduoda, tiekia ar platina prekes ir teikia paslaugas, dėl kurių sudarytas kartelis.
- 70 Kai pažeidimas nebuvo konstatuotas Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos pagal SESV 101 straipsnį priimtame sprendime, patronuojančiosios bendrovės patronuojamoji bendrovė, kuriai inkriminuojamas pažeidimas, turi teisę ginčyti tiek tai, kad ji priklauso tai pačiai įmonei kaip ir patronuojančioji bendrovė, tiek ir patį nurodomo pažeidimo buvimą (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 60 punktą).
- 71 Aplinkybė, kad atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, nuolatinė gyvenamoji vieta (buveinė) yra valstybėje narėje, kurioje nacionalinė konkurencijos institucija konstatavo Sąjungos teisėje įtvirtinto draudimo sudaryti kartelius nacionalinėje rinkoje pažeidimą, savaime neturi įtakos tam, ar šiam atsakovui pareikštas ieškinys ir kitiems atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą.
- 72 Be to, kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 75 punkte, kitos prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nurodytos aplinkybės, be kita ko, tai, kad Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos sprendimuose atitinkamos bendrovės yra apibūdinamos kaip „kartelio dalyvės“, nėra susijusios su kriterijumi dėl glaudžios sąsajos tarp pačių ieškinių buvimo, bet yra reikšmingos tik kaip tokios glaudžios sąsajos buvimo įrodymas.
- 73 Atsižvelgiant į visas pirmiau išdėstytas aplinkybes, į pirmųjų klausimų a punktus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad gali egzistuoti „glaudi sąsaja“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, tarp, pirma, ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas ir kuris nebuvo nurodytas kaip atsakingas už Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą SESV 101 straipsnio ir EEE susitarimo 53 straipsnio pažeidimą, ir, antra, ieškinių bendrovėms, dėl kurių yra rimtų požymių, kad jos priklauso įmonėms, kaip tai suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, kurioms buvo priskirtas šis pažeidimas.

Dėl pirmųjų klausimų b punktų

- 74 Pirmųjų klausimų b punktais, vienodai suformuluotais bylose C-672/23 ir C-673/23, prašymą priimti prejudicinį sprendimą patekęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar keliems

atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, reikia atsižvelgti – kaip į savarankišką kriterijų – į tai, ar bendraatsakovis galėjo numatyti, kad jam byla bus iškelta teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, bylą.

- 75 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto formuluotėje nenustatyta, kad bendraatsakovo galimybė numatyti, jog jam byla bus iškelta teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, bylą, yra savarankiškas jurisdikcijos nustatymo kriterijus. Šioje nuostatoje tik numatyta, kad ji taikoma tuo atveju, jei ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti kartu.
- 76 Vis dėlto iš Reglamento Nr. 1215/2012 15 ir 16 konstatuojamųjų dalių matyti, kad teismų jurisdikcijos nuspėjamumas yra vienas iš jurisdikcijos taisyklių tikslų, nes jis turi leisti ieškovui lengvai nustatyti teismą, į kurį jis gali kreiptis, ir atsakovui pagrįstai numatyti teismą, kuriame jam gali būti iškelta byla.
- 77 Toks siekiamas nuspėjamumas atitinka teisinio saugumo tikslą stiprinti Sąjungoje įsisteigusių asmenų teisinę apsaugą (šiuo klausimu žr. 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *FTI Touristik (Užsienio elementas)*, C-774/22, EU:C:2024:646, 33 punktą).
- 78 Iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos taip pat matyti, kad nuspėjamumo reikalavimas nėra savarankiškas kriterijus, papildantis Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte nustatytas sąlygas. Šis reikalavimas įvykdomas, kai atsakovai galėjo numatyti, kad jiems byla bus iškelta valstybės narės, kurioje yra bent vieno iš jų nuolatinė gyvenamoji vieta, teisme (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 1 d. Sprendimo *Painer*, C-145/10, EU:C:2011:798, 81 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 79 Teisinio saugumo principas visų pirma reikalauja, kad specialiosios jurisdikcijos taisyklės būtų aiškinamos taip, kad pakankamai informuotas atsakovas galėtų pagrįstai numatyti, kokiam kitame nei gyvenamosios vietos ar buveinės valstybės teisme jam gali būti iškelta byla (2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 25 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 80 Kaip generalinė advokatė iš esmės nurodė išvados 81–84 punktuose, nuspėjamumas yra bendras jurisdikcijos taisyklės reglamentuojantis principas, kuris sukonkretinamas per kriterijus, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant glaudžios sąsajos buvimą, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą. Todėl šiame reglamente vartojamos sąvokos negali būti aiškinamos taip, kad būtų pažeidžiamas šis principas. Šio principo yra laikomasi visų pirma tuomet, kai situacijos, kuriose egzistuoja „glaudi sąsaja“, atsakovui yra iš esmės atpažįstamos. Šiuo aspektu pakanka, kad informuotas ir protingas atsakovas galėtų nuspėti, kuriuose teismuose jam gali būti iškelta byla už jo gyvenamosios vietos (buveinės) valstybės ribų. Kalbant konkrečiau apie ieškinius dėl žalos, padarytos pažeidus konkurencijos teisę, atlyginimo, taip yra tuomet, kai darant vieną bendrą pažeidimą pagal SESV 101 straipsnį atsakovas dalyvavo kaip įmonės dalis. Dėl šio dalyvavimo jis turi būti laikomas sukūrusiu glaudžią sąsają su kitais dalyviais ir galinčiu pagrįstai numatyti, kad byla jam gali būti iškelta kito šios įmonės nario buveinės vietos teisme.
- 81 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmųjų klausimų b punktus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar keliems atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nuspėjamumas, kad bendraatsakovui byla bus iškelta teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti

atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, bylą, nėra savarankiškas kriterijus, bet į jį, kaip į bendrą principą, turi būti atsižvelgiama taikant minėtoje nuostatoje numatytą specialiosios jurisdikcijos taisyklę.

Dėl antrųjų klausimų bylose C-672/23 ir C-673/23, trečiojo klausimo a–c punktų byloje C-672/23 ir trečiojo klausimo byloje C-673/23

- 82 Antraisiais klausimais bylose C-672/23 ir C-673/23, taip pat trečiojo klausimo a–c punktais byloje C-672/23 ir trečiuoju klausimu byloje C-673/23 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo Teisingumo Teismo atsakyti, kiek taikant Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą reikia atsižvelgti į tam tikrus aspektus, susijusius su ieškinių pagrindinėje byloje pagrįstumu. Konkrečiai kalbant, jam kyla klausimas, ar reikia atsižvelgti į ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, patenkinimo perspektyvas, ypač kai šiuo ieškiniu siekiama atlyginti žalą, patirtą už EEE ribų, ir ar šiuo tikslu kaip įrodymais galima remtis konkurencijos teisėje pripažintos patronuojančiųjų bendrovių lemiamos įtakos prezumpcijos taikymu ir aplinkybe, kad tarpinė kontroliuojančioji bendrovė, kuri tik turi ir valdo akcijas, atitinka kriterijų, susijusį su konkrečios ryšio tarp jos ekonominės veiklos ir pažeidimo, dėl kurio patronuojančioji bendrovė buvo pripažinta atsakinga, dalyko buvimu.
- 83 Kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui pateiktas klausimas dėl tarptautinės jurisdikcijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, pirmesniame šio sprendimo punkte nurodyti klausimai yra naudingi sprendžiant šiuos ginčus tik tiek, kiek jie susiję su šios jurisdikcijos nustatymu. Šiuo požiūriu Teisingumo Teismas, atsižvelgdamas į šio sprendimo 39 punkte nurodytą jurisprudenciją, turi performuluoti jam pateiktus klausimus.
- 84 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad antraisiais klausimais bylose C-672/23 ir C-673/23, taip pat trečiojo klausimo a–c punktais byloje C-672/23 ir trečiuoju klausimu byloje C-673/23, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar ieškiniai keliams atsakovams yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, svarbu atsižvelgti į atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, pareikšto ieškinio patenkinimo perspektyvas, kaip į požymį, kad ieškovas dirbtinai nesukūrė šios nuostatos taikymo sąlygų, ypač kai šiuo ieškiniu siekiama, kad būtų atlyginta žala, patirta už EEE ribų.
- 85 Pirma, reikia priminti, kad tikrindamas savo tarptautinę jurisdikciją teismas, į kurį kreiptasi, nevertina nei ieškinio priimtumo, nei jo pagrįstumo, o tik nustato sąsajas su teismo vietos valstybe, pagrindžiančias jo jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą (2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 41 punktas).
- 86 Teisinio saugumo tikslas reikalauja, kad teismas, į kurį kreiptasi, galėtų lengvai priimti sprendimą dėl savo paties jurisdikcijos, neprivalėdamas atlikti išsamaus bylos tyrimo (šiuo klausimu žr. 2015 m. sausio 28 d. Sprendimo *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, 61 punktą ir 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *FTI Touristik (Užsienio elementas)*, C-774/22, EU:C:2024:646, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 87 Antra, reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas vis dėlto nusprendė, kad Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą negali būti aiškinamas taip, kad pagal jį ieškovui gali būti leidžiama pareikšti ieškinį keliems atsakovams vien siekiant, kad būtų kuriam nors iš jų nebūtų iškelta jo nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos valstybės narės teismuose, ir taip apeiti šioje nuostatoje įtvirtintą jurisdikcijos taisyklę, dirbtinai sukuriant ar paliekant galioti minėtos nuostatos taikymo sąlygas (2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 88 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad toks piktnaudžiavimo jurisdikcijos taisyklėmis atvejis negalimas, kai kiekvienam iš atsakovų pareikšti ieškiniai jų pateikimo momentu yra glaudžiai susiję, t. y. jeigu yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų (pagal analogiją žr. 2007 m. spalio 11 d. Sprendimo *Freeport*, C-98/06, EU:C:2007:595, 52 ir 54 punktus; 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 28 punktą, taip pat 2023 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Beverage City Polska*, C-832/21, EU:C:2023:635, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 89 Iš to matyti, kad tuo atveju, kai susiję ieškiniai, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, pateikiami tam pačiam teismui, šis teismas galimą piktnaudžiavimą šia jurisdikcijos taisykle ar netinkamą jos naudojimą gali konstatuoti tik turėdamas patikimų įrodymų, kurie jam leistų padaryti išvadą, kad ieškovas dirbtinai sukūrė arba išlaikė šios nuostatos taikymo sąlygas (pagal analogiją žr. 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimo *CDC Hydrogen Peroxide*, C-352/13, EU:C:2015:335, 29 punktą).
- 90 Tam nepakanka, kad ieškinys atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, būtų nepagrįstas. Toks ieškinys jį pareiškiant turi būti akivaizdžiai nepagrįstas arba pareikštas dirbtinai, arba ieškovas nėra juo realiai suinteresuotas (šiuo klausimu žr. 2006 m. liepos 13 d. Sprendimo *Reisch Montage*, C-103/05, EU:C:2006:471, 31 ir 32 punktus).
- 91 Kaip generalinė advokatė iš esmės pažymėjo išvados 39 punkte, tai, kad atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, pareikštas ieškinys yra akivaizdžiai nepagrįstas, gali būti požymis, kad ieškovas dirbtinai sudarė Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto taikymo sąlygas.
- 92 Trečia, dėl klausimo, ar į ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, patenkinimo perspektyvas, kaip į veiksni, galima atsižvelgti, vertinant, ar ieškovas ketino apeiti Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte numatytą jurisdikcijos taisyklę, reikia priminti, pirma, kad pagal Direktyvos 2014/104 1 straipsnio 1 dalį, 2 straipsnio 6 punktą ir 3 straipsnio 1 dalį bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, patyręs žalą dėl konkurencijos teisės pažeidimo, kaip tai suprantama pagal SESV 101 straipsnį, turi turėti galimybę reikalauti visos kompensacijos už patirtą žalą ir ją gauti, jeigu tarp minėtos žalos ir pagal minėtą 101 straipsnį draudžiamo kartelio ar veiksmų yra priežastinis ryšys (žr., be kita ko, 2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Otis Gesellschaft ir kt.*, C-435/18, EU:C:2019:1069, 22, 23 ir 30 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 93 Kadangi kartelis buvo įgyvendintas vidaus rinkoje, Sąjungos kompetencijai taikyti savo konkurencijos taisyklės dėl tokio elgesio galioja tarptautinėje teisėje visuotinai pripažintas teritoriškumo principas (šiuo klausimu žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Ahlström Osakeyhtiö ir kt. / Komisija*, 89/85, 104/85, 114/85, 116/85, 117/85 ir 125/85–129/85, EU:C:1988:447, 17 ir 18 punktus).

- 94 Šiuo klausimu, kaip matyti iš Direktyvos 2014/104 1 konstatuojamosios dalies, veiksmingas Sąjungos konkurencijos teisės taikymas visoje vidaus rinkoje yra būtinas siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo šioje rinkoje. Nacionaliniuose teismuose pareiškiami ieškiniai dėl žalos atlyginimo gali labai prisidėti prie veiksmingos konkurencijos Sąjungoje palaikymo (2011 m. birželio 14 d. Sprendimo *Pfleiderer*, C-360/09, EU:C:2011:389, 29 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 95 Neturi reikšmės tai, kad žala, kurią prašoma atlyginti, atsirado už Sąjungos teritorijos ribų, su sąlyga, kad ji turi priežastinį ryšį su inkriminuojamais antikonkurenciniais veiksmais.
- 96 Taigi vien tai, kad žala, kuria remiamasi grindžiant valstybės narės teisme pareikštą ieškinį dėl žalos, padarytos dėl kartelio, atlyginimo, atsirado už EEE ribų, neleidžia šio ieškinio laikyti akivaizdžiai nepagrįstu teismo, į kurį kreiptasi, tarptautinės jurisdikcijos tikrinimo etape.
- 97 Antra, svarbu priminti, kad, kiek tai susiję su prezumpcijos, jog patronuojančioji bendrovė daro lemiamą įtaką savo patronuojamosios bendrovės ekonominei veiklai, taikymu, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad sąvoka „įmonė“, kaip ji suprantama pagal Sąjungos konkurencijos taisykles, negali turėti skirtingos reikšmės, atsižvelgiant į tai, ar kalbama apie baudų skyrimą, ar apie ieškinių dėl pažeidus šias taisykles padarytos žalos atlyginimo pareiškimą (šiuo klausimu žr. 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Skanska Industrial Solutions ir kt.*, C-724/17, EU:C:2019:204, 47 punktą).
- 98 Iš tiesų, viena vertus, valdžios institucijų vykdomas Sąjungos konkurencijos taisyklių įgyvendinimas (angl. *public enforcement*) ir, kita vertus, ieškiniai dėl pažeidus šias taisykles padarytos žalos atlyginimo (angl. *private enforcement*) yra neatsiejama šių taisyklių įgyvendinimo sistemos, kuria siekiama nubausti už įmonių antikonkurencinį elgesį ir jas nuo jo atgrasyti, dalis (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumal*, C-882/19, EU:C:2021:800, 37 punktą).
- 99 Be to, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad patronuojančiosios bendrovės lemiamos įtakos ir atsakomybės prezumpcija, išplėtotą ginčijant Komisijos sprendimus, priimtus pagal Reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalį, taip pat gali būti taikoma nagrinėjant fizinio ar juridinio asmens, teigiančio, jog patyrė žalą dėl bendrovės dalyvavimo darant Sąjungos konkurencijos teisės taisyklių pažeidimą, ieškinį, pareikštą kitai bendrovei, kuriai priklauso visas arba beveik visas pirmosios bendrovės kapitalas (šiuo klausimu žr. 2025 m. vasario 13 d. Sprendimo *Athenian Brewery ir Heineken*, C-393/23, EU:C:2025:85, 39 punktą).
- 100 Darytina išvada, kad nugrinčijama prezumpcija, jog patronuojančioji bendrovė, kuriai tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso visas arba beveik visas jos patronuojamosios bendrovės kapitalas, daro lemiamą įtaką pastarajai bendrovei, gali būti taikoma nagrinėjant ieškinius dėl žalos, patirtos dėl Sąjungos konkurencijos taisyklių pažeidimo, atlyginimo. Tik siekiant patikrinti tarptautinę jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą pakanka, jog nacionalinis teismas konstatuotų, kad nėra atmesta galimybė, jog šio ieškinio dėl žalos atlyginimo pareiškimo momentu atitinkami atsakovai gali priklausyti tai pačiai įmonei, kaip tai suprantama pagal konkurencijos teisę.
- 101 Trečia, dėl konkretaus ryšio tarp tarpinės kontroliuojančiosios bendrovės, kuri tik turi ir valdo akcijas, ekonominės veiklos ir aukštesnės grandies patronuojančiosios bendrovės padaryto pažeidimo dalyko reikia pažymėti, kad, kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 62 punkte, vertinant atskirai, tokia kontroliuojančioji bendrovė tik turi ir valdo akcijas, bet pati rinkoje neveikia.

- 102 Vis dėlto vien tai, kad asmuo, kuriam priskiriamas patronuojamosios bendrovės elgesys, yra kontroliuojančioji bendrovė, netrukdo šiam priskyrimui (šiuo klausimu žr. 2013 m. liepos 11 d. Sprendimo *Komisija / Stichting Administratiekantoor Portielje*, C-440/11 P, EU:C:2013:514, 43 punktą ir 2013 m. liepos 18 d. Sprendimo *Schindler Holding ir kt. / Komisija*, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 101–116 punktus).
- 103 Kaip matyti iš šio sprendimo 57–63 punktų, patronuojamosios bendrovės ekonominė veikla gali būti priskiriama tarpinei kontroliuojančiajai bendrovei, kai, nepaisant jos savarankiško juridinio asmens statuso, ši patronuojamoji bendrovė savarankiškai nesprendžia dėl savo elgesio rinkoje, o iš esmės laikosi patronuojančiosios bendrovės nustatytų gairių. Taip yra būtent tuo atveju, kai tarpinės kontroliuojančiosios bendrovės patronuojamoji bendrovė, kuriai tarpinė kontroliuojančioji bendrovė daro lemiamą įtaką, vykdo ekonominę veiklą, konkrečiai susijusią su aukštesnės grandies patronuojančiosios bendrovės padaryto pažeidimo dalyku.
- 104 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antruosius klausimus bylose C-672/23 ir C-673/23, taip pat į trečiojo klausimo a–c punktus byloje C-672/23 ir į trečiąjį klausimą byloje C-673/23 reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar keliems atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nereikia atsižvelgti į atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, pareikšto ieškinio patenkinimo perspektyvas. Vis dėlto į tai gali būti atsižvelgiama kaip į požymį, skirtą nustatyti, kad ieškovas dirbtinai nesukūrė šios nuostatos taikymo sąlygų. Tai, kad valstybės narės teisme nagrinėjamame ieškinyje dėl kartelio sukeltos žalos atlyginimo reikalaujama atlyginti žala atsirado už EEE ribų, savaime nereiškia, kad ieškinys, tikrinant šio teismo tarptautinę jurisdikciją, turi būti laikomas akivaizdžiai nepagrįstu.

Dėl ketvirtųjų klausimų b punkto

- 105 Ketvirtųjų klausimų b punktais, vienodai suformuluotais bylose C-672/23 ir C-673/23, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame yra nustatyta tiek tarptautinė, tiek teritorinė valstybės narės teismo, kurio veiklos teritorijoje yra atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, jurisdikcija.
- 106 Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkte nustatyta, kad „[a]smeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys taip pat gali būti pareikštas, kai minėtas asmuo yra vienas iš atsakovų – vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismuose, jeigu reikalavimai yra taip glaudžiai susiję, kad yra tikslinga juos nagrinėti ir spręsti kartu, siekiant išvengti teismo sprendimų nesuderinamumo rizikos, atsirandančios dėl atskirai vykstančių procesų“. Taigi šioje nuostatoje kalbama apie vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismą, nustatytą pagal atitinkamos valstybės narės teisę.
- 107 Teisingumo Teismas nusprendė, kad nuoroda į šalies „nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismą“ turi būti suprantama, pirma, kaip nuoroda į valstybę narę, kurios teismai turi jurisdikciją, ir, antra, kaip nuoroda, tiesiogiai ir nedelsiant suteikianti tiek tarptautinę, tiek teritorinę jurisdikciją vietos, kurioje atsirado žala, teismui (šiuo klausimu žr. 2007 m. gegužės 3 d. Sprendimo *Color Drack*, C-386/05, EU:C:2007:262, 30 punktą; 2021 m. liepos 15 d. Sprendimo *Volvo ir kt.*, C-30/20, EU:C:2021:604, 33 punktą; 2022 m. birželio 30 d. Sprendimo *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514, 37, 38 ir 42 punktus ir 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *FTI Touristik (Užsienio elementas)*, C-774/22, EU:C:2024:646, 42 punktą).

- 108 Vis dėlto kai Reglamente Nr. 1215/2012 daroma nuoroda į „valstybės narės teismus“, būtent Reglamento Nr. 1215/2012 4 straipsnio 1 dalyje, 7 straipsnio 6 punkte arba 11 straipsnio 1 dalies a punkte, ši formuluotė siejama tik su tarptautine tos valstybės narės teismų jurisdikcija (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 30 d. Sprendimo *Allianz Elementar Versicherung*, C-652/20, EU:C:2022:514, 37, 38 ir 42 punktus ir 2024 m. liepos 29 d. Sprendimo *FTI Touristik (Užsienio elementas)*, C-774/22, EU:C:2024:646, 42 punktą).
- 109 Kalbant apie tai, kuris teismas taip nustatytoje valstybėje narėje turi jurisdikciją, iš paties Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punkto teksto, kaip jį yra išaiškinęs Teisingumo Teismas, matyti, kad pagal šią nuostatą vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismui tiesiogiai ir nedelsiant suteikiama tiek tarptautinė, tiek teritorinė jurisdikcija.
- 110 Kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 92 punkte, šį aiškinimą patvirtina P. Jenard parengta ataskaita dėl 1968 m. rugsėjo 27 d. konvencijos (OL C 59, 1979, p. 44), iš kurios, kiek tai susiję su šios konvencijos 6 straipsnio 1 punktu, atitinkančiu Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, matyti, kad jame nustatyta jurisdikcijos taisyklė turi būti suprantama kaip reiškianti vieno iš atsakovų nuolatinės gyvenamosios (buveinės) vietos teismą, t. y. kaip jurisdikciją turintį teismą.
- 111 Toks aiškinimas taip pat atitinka tinkamo teisingumo vykdymo reikalavimus, nes jis leidžia veiksmingai tvarkyti bylą, vienam teismui rinkti ir vertinti įrodymus, taip pat išvengti skirtingų sprendimų priėmimo rizikos (šiuo klausimu žr. 2025 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Stichting Right to Consumer Justice ir Stichting App Stores Claims*, C-34/24, EU:C:2025:936, 73 punktą).
- 112 Svarbu pabrėžti, kad, atsižvelgiant į konkurencijos teisės bylų specifiką ir visų pirma į tai, kad, norint pareikšti ieškinius dėl žalos, patirtos dėl tos teisės pažeidimo, atlyginimo, iš principo reikia atlikti sudėtingą faktinių ir ekonominių aplinkybių analizę, individualių reikalavimų sujungimas gali palengvinti ir nukentėjusiųjų asmenų naudojimąsi teise į žalos atlyginimą, ir teismo, į kurį kreiptasi, užduotis. Taigi, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą, ieškiniams dėl žalos, patirtos dėl konkurencijos teisės nuostatų pažeidimo, atlyginimo taikomų taisyklių techninis sudėtingumas gali pateisinti jurisdikcijų koncentraciją (šiuo klausimu žr. 2025 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *Stichting Right to Consumer Justice ir Stichting App Stores Claims*, C-34/24, EU:C:2025:936, 74 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 113 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į ketvirtųjų klausimų b punktus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame yra nustatyta tiek tarptautinė, tiek teritorinė valstybės narės teismo, kurio veiklos teritorijoje yra atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, jurisdikcija.

Dėl ketvirtųjų klausimų c punktų

- 114 Ketvirtųjų klausimų c punktais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį valstybės narės teismui, į kurį iš pradžių kreiptasi remiantis šia nuostata, tačiau kuris mano, kad neturi teritorinės jurisdikcijos nagrinėti ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, draudžiama atsisakyti jurisdikcijos kito tos pačios valstybės narės teismo, kuris pagal nacionalinę teisę yra nustatytas kaip turintis teritorinę jurisdikciją, naudai.

- 115 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslina, kad mažai tikėtina, jog jo nagrinėjamose bylose *Draka Holding* ir *Smurfit Kappa International* būtų atsakovai, pagal kuriuos nustatytas jurisdikciją turintis teismas. Jo teigimu, ši statusą turi kitos atsakovės, įsisteigusios Nyderlanduose, bet esančios ne *rechtsbank Amsterdam* (Amsterdamo teismas) veiklos teritorijoje.
- 116 Šiuo klausimu reikia priminti, kad bendradarbiavimo civilinėse ir komercinėse bylose srityje Reglamentu Nr. 1215/2012 siekiama sustiprinti supaprastintą ir veiksmingą jurisdikcijos kolizinių normų, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo sistemą, siekiant palengvinti teismų bendradarbiavimą ir taip prisidėti prie Sąjungos tikslo tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti dideliu tarpusavio pasitikėjimu, įgyvendinimo (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *TOTO ir Vianini Lavori*, C-581/20, EU:C:2021:808, 67 punktą).
- 117 Iš jokios šio reglamento nuostatos nematyti, kad būtų trukdoma valstybės narės teismui atsisakyti jurisdikcijos kito tos pačios valstybės narės teismo naudai.
- 118 Minėto reglamento tikslas yra ne suvienodinti valstybių narių vidaus procesines taisykles, bet paskirstyti jurisdikciją nagrinėti civilines ir komercines bylas santykiuose tarp valstybių narių (šiuo klausimu žr. 2021 m. spalio 6 d. Sprendimo *TOTO ir Vianini Lavori*, C-581/20, EU:C:2021:808, 68 punktą).
- 119 Be to, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad, kiek tai susiję su procesinėmis normomis, reikia remtis teismo, į kurį kreiptasi, taikytinomis nacionalinėmis procesinėmis normomis su sąlyga, kad jų taikymas nekenkia Reglamento Nr. 1215/2012 veiksmingumui (šiuo klausimu žr. 1995 m. kovo 7 d. Sprendimo *Shevill ir kt.*, C-68/93, EU:C:1995:61, 36 punktą).
- 120 Darytina išvada, kad, kaip generalinė advokatė pažymėjo išvados 97 punkte, teismas, kuris mano, kad neturi jurisdikcijos pagal nacionalines teritorinės jurisdikcijos taisykles, remdamasis šiomis taisyklėmis gali atsisakyti jurisdikcijos teismo, kurį laiko turinčiu jurisdikciją, naudai, jeigu šis jurisdikcijos atsisakymas netrukdo veiksmingai taikyti Reglamento Nr. 1215/2012, visų pirma kiek tai susiję su jo 8 straipsnio 1 punkte numatyta specialiosios jurisdikcijos taisykle.
- 121 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į ketvirtųjų klausimų c punktus reikia atsakyti: Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama valstybės narės teismui, į kurį iš pradžių kreiptasi remiantis šia nuostata, tačiau kuris mano, kad neturi teritorinės jurisdikcijos nagrinėti ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, atsisakyti jurisdikcijos kito tos pačios valstybės narės teismo, turinčio jurisdikciją jį nagrinėti, naudai, jeigu šis jurisdikcijos atsisakymas vyksta pagal nacionalines procesines normas ir nekenkia šio reglamento veiksmingumui.

Dėl ketvirtųjų klausimų a punktų

- 122 Ketvirtųjų klausimų a punktais, vienodai suformuluotais bylose C-672/23 ir C-673/23, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad keli toje pačioje valstybėje narėje įsisteigę atsakovai kartu gali būti laikomi atsakovu, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą.

- 123 Šiuo klausimu primintina, kad pagal suformuotą jurisprudenciją prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateikiamas ne dėl to, kad būtų suformuluotos patariamiosios nuomonės bendro pobūdžio arba hipotetiniais klausimais, o dėl to, kad reikia veiksmingai išspręsti su Sąjungos teise susijusį ginčą (2019 m. spalio 3 d. Sprendimo *A ir kt.*, C-70/18, EU:C:2019:823, 73 punktą).
- 124 Vis dėlto *rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apylinkės teismas) teritorinė jurisdikcija pagrindinėse bylose nepriklauso nuo to, ar keli atsakovai, įsisteigę toje pačioje valstybėje narėje, kartu gali būti laikomi atsakovu, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą. Taigi atsakymas į ketvirtųjų klausimų a punktus negali turėti jokios įtakos pagrindinių bylų baigčiai, todėl turi būti laikomas akivaizdžiai nereikšmingu jų išsprendimui.
- 125 Taigi į ketvirtųjų klausimų a punktus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 126 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad gali egzistuoti „glaudi sąsaja“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, tarp, pirma, ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas ir kuris nebuvo nurodytas kaip atsakingas už Europos Komisijos ar nacionalinės konkurencijos institucijos nustatytą SESV 101 straipsnio ir 1992 m. gegužės 2 d. Europos ekonominės erdvės susitarimo 53 straipsnio pažeidimą, ir, antra, ieškinių bendrovėms, dėl kurių yra rimtų požymių, kad jos priklauso įmonėms, kaip tai suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, kurioms buvo priskirtas šis pažeidimas.
2. Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar keliems atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nuspėjamas, kad bendraatsakovui byla bus iškelta teisme, kuris turi jurisdikciją nagrinėti atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, bylą, nėra savarankiškas kriterijus, bet į jį, kaip į bendrą principą, turi būti atsižvelgiama taikant minėtoje nuostatoje numatytą specialiosios jurisdikcijos taisyklę.
3. Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad siekiant įvertinti, ar keliems atsakovams pareikšti ieškiniai yra „taip glaudžiai susiję“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, nereikia atsižvelgti į atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, pareikšto ieškinio patenkinimo perspektyvas. Vis dėlto į tai gali būti atsižvelgiama kaip į požymį, skirtą nustatyti, kad ieškovas dirbtinai nesukūrė šios nuostatos taikymo sąlygų. Tai, kad valstybės narės teisme nagrinėjamame ieškinyje

dėl kartelio sukeltos žalos atlyginimo reikalaujama atlyginti žala atsirado už EEE ribų, savaime nereiškia, kad ieškinys, tikrinant šio teismo tarptautinę jurisdikciją, turi būti laikomas akivaizdžiai nepagrįstu.

4. Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad jame yra nustatyta tiek tarptautinė, tiek teritorinė valstybės narės teismo, kurio veiklos teritorijoje yra atsakovo, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta, jurisdikcija.
5. Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama valstybės narės teismui, į kurį iš pradžių kreiptasi remiantis šia nuostata, tačiau kuris mano, kad neturi teritorinės jurisdikcijos nagrinėti ieškinio atsakovui, pagal kurį nustatytas jurisdikciją turintis teismas, atsisakyti jurisdikcijos kito tos pačios valstybės narės teismo, turinčio jurisdikciją jį nagrinėti, naudai, jeigu šis jurisdikcijos atsisakymas vyksta pagal nacionalines procesines normas ir nekenkia šio reglamento veiksmingumui.

Parašai.